

LIST TERAPIJSKIH ZAJEDNICA

07

+

Neuropsihijatrijska bolnica - Kovin

S V E T L O S T

list terapijskih zajednica

Godina IV

Kovin

Broj 2. 1979.

urb. št. 266 (zabavejna)

SAVET REDAKCIJE

Dr Dušan JAGODIĆ, Dr Dobrivoje OLCAN, Mirjana OKILJEVIĆ, Marija
DIVAC, Desanka DJORDJEVIĆ, Dragojla RAŠKOVIĆ, Dušica LEMLAJIĆ,
Vesna DINIĆ, Milan PERIN, Aleksandar VELES, Nikola ŽOGA, Petar
POPOVIĆ, Milan RAKIĆ, Svetozar BRLEJIĆ, Milovan ANDJELIĆ.

UREDJIVAČKI ODBOR

Dr Dobrivoje OLCAN, Desanka DJORDJEVIĆ, Milovan ANDJELIĆ, Petar
POPOVIĆ, Milan RAKIĆ, Milan PERIN.

UREDNIK

Desanka DJORDJEVIĆ

TEHNIČKI UREDNIK

Petar POPOVIĆ

SEKRETAR REDAKCIJE

Dušica LEMLAJIĆ

ILUSTROVALI

Aleksandar VELES, Ištvan NADJ.

Kada su nacističke horde napale zemlju, kraljevska vojska kapitulirala je za manje od dve nedelje, i Jugoslovenski narodi su ponovo morali da dižu ustanak. Međutim, to više nije bio ustanak na ulicama, već partizanska borba, koja će trajati četiri godine. Za te četiri godine, prešlo se iz antifašističke borbe u borbu za socijalizam. Bila je to Revolucija.

Maja 1941. godine, Politbiro Komunističke partije, iz Beograda, uputio je najhitniji apel jugoslovenskim narodima, radničkoj klasi, omladini i komunistima posebno. U apelu je rečeno: "Vi koji stojete pod okupatorskom čizmom, znajte da je kucnuo čas vašeg oslobodjenja od fašističkih osvajača. Zato doprinesite i vi vaš deo u bori za vašu slobodu pod vodjstvom komunističke partije Jugoslavije. Vaše mesto jeste u borbenim redovima radničke klase, koja se bori za istinsku slobodu. Od te borbe zavisi vaša budućnost i budućnost vaše dece".

Prva borbena akcija, ne više spontana već akcija jednog partizanskog odreda organizovanog na osnovama tog novog ustrojstva, bio je napad koji je sedmog jula 1941. godine u Beloj Crkvi, izvršila jedna četa pod komandom Žikice Jovanovića - Španca. Istovremeno i u gradovima su vršeni smeli i efikasni napadi borbenih grupa, sastavljenih najvećim delom od omladine. Koliko je želja za socijalnim pokretom ~~već~~ bila proširila, i u kojoj su meri pozivi na socijalističku revoluciju bili odjeknuli u širokim slojevima stanovništva, pokazuje kako masovni odlazak u partizane, tako i osnivanje mesnih odbora na oslobodjenim teritorijama. Mnogi odbori da bi istakli socijalistički karakter svoje borbe, sami su sebe nazivali sovjetima. Funkcionisanje političke narodna vlasti sa njenim odborima, bilo je uskladjeno sa vojnom organizacijom pozadine. Tako su nastali sreski i gradski odbori.

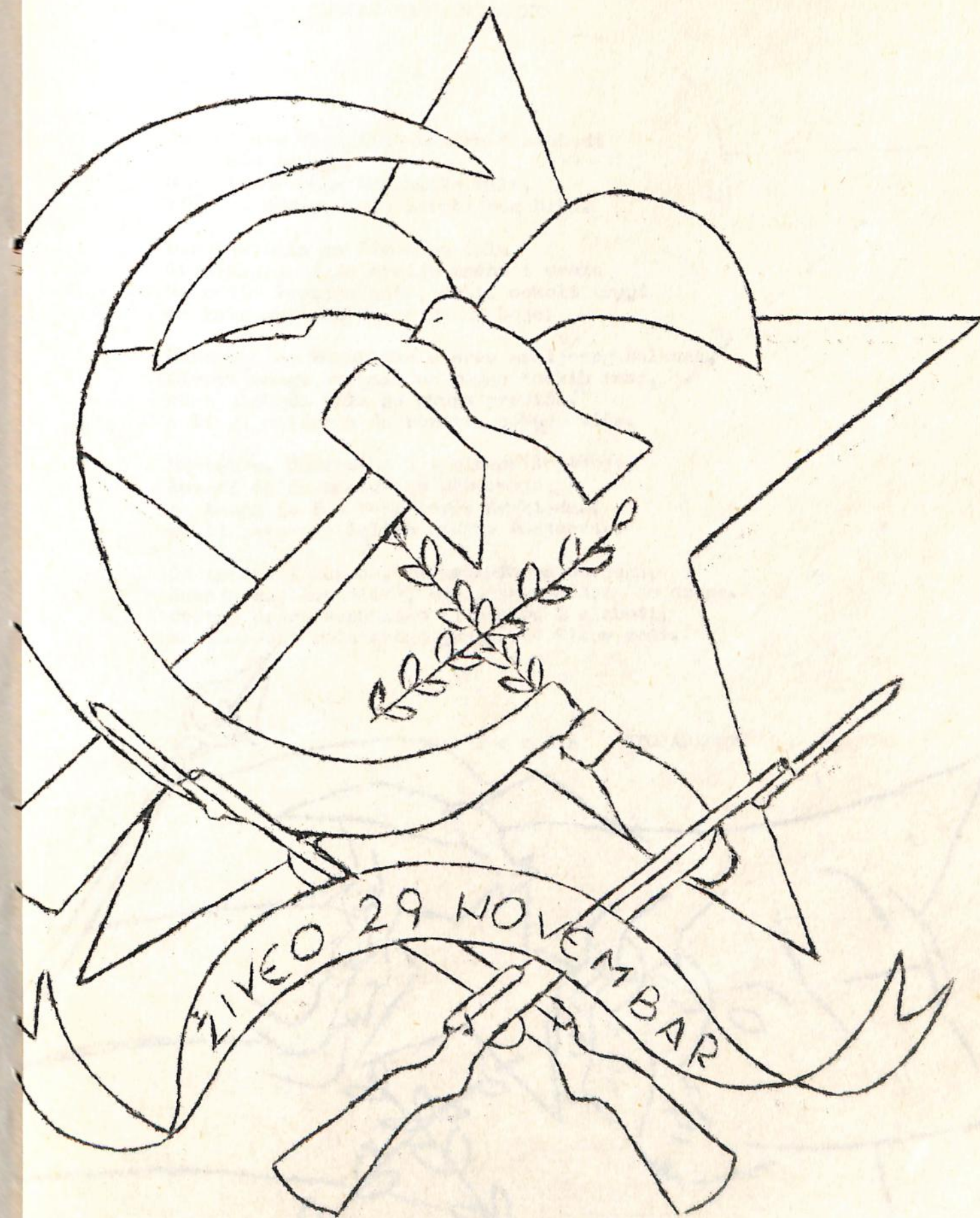
U direktivi 22. septembra 1942. godine, Tito je povodom toga pisao, da nije u pitanju forma, već suština. A ovu suštinu predstavlja činjenica da je konačno učinjen kraj starim oblicima vlasti i da je sadašnji oblik vlasti nastao iz ustanka, klica iz koje će se razviti buduća vlast. Značajna etapa na tom putu, revolucije, bilo je konstituisanje Antifašističkog Veća Narodnog Oslobodjenja Jugoslavije - AVNOJ - obavljeno 26 i 27 novembra u Bihaću. Pristižući iz svih krajeva zemlje, u Bihaću su se sastala 54 predstavnika naroda koji se borio. Oni su se konstituisali u Narodno Veće, Vrhovni civilni organ oslobodilačkog pokreta, prvi parlament nove demokratske države. Za predsednika je izabran demokrat liberalnih načela dr Ivan Ribar. Godinu dana kasnije 29. novembra 1943. na zasedanju u Jajcu, AVNOJ donosi odluku o obrazovanju vlade, i odobrava Nacrt ustava o uređenju buduće Jugoslavije na Federativnoj i Demokratskoj osnovi. Snaga činjenica primorala je saveznike da iznorišu proteste vlade u Kairu i da sve više vode računa o Titovim partizanskim snagama. Zasedanju je prisustvovala 142 delegata koji su probijajući se kroz neprijateljske redove, prispeli iz svih krajeva zemlje, sa okupiranih teritorija. Zadatke ovog zasedanja objasnio je Tito u uvodnom izveštaju: "U vezi s oslobodjenjem sve većih teritorija, u vezi sa sve većim zadacima koji se postavljaju pred naše narode i u vezi s razvo-

jem događaja u inostranstvu, potrebno je blagovremeno poduzeti sve mjere, da bi naši narodi osigurali sebi tako državno uređenje, koje bi se zasnivalo na bratstvu i ravnopravnosti svih naroda Jugoslavije i koje bi garantiralo istinsku slobodu svim slojevima društva".

Predsedništvo AVNOJA naimenovalo je Nacionalni Komitet Oslobođenja, organ sa funkcijama vlade, za čijeg je predsednika izabran Josip Broz Tito kojem je dodeljen čin Maršala Jugoslavije. Kralju Petru je zabranjen povratak u zemlju i odlučeno je da će o pitanju ustrojstva buduće države odlučiti Jugoslovenski narodi posle oslobođenja. Grb Jugoslavije nosi datum 29. novembar 1943. Tog dana rođena je nova Jugoslovenska država.

Drugo zasjedanje AVNOJ-a, partizanskog parlamenta, tokom kojeg su donete odluke o dubokim promenama u uređenju zemlje zahvaćene ratom imaće veliki značaj za budućnost. Stoga se može reći da ovo zasjedanje predstavlja istorijsku prekretnicu i da je postavilo osnove države novog tipa.

Milen Rakić

Cvetaj nam Republiko u miru i slobodi
za sreću naroda.
Nastala si onda Republiko mila,
kada je Evropa cela porobljena bila.

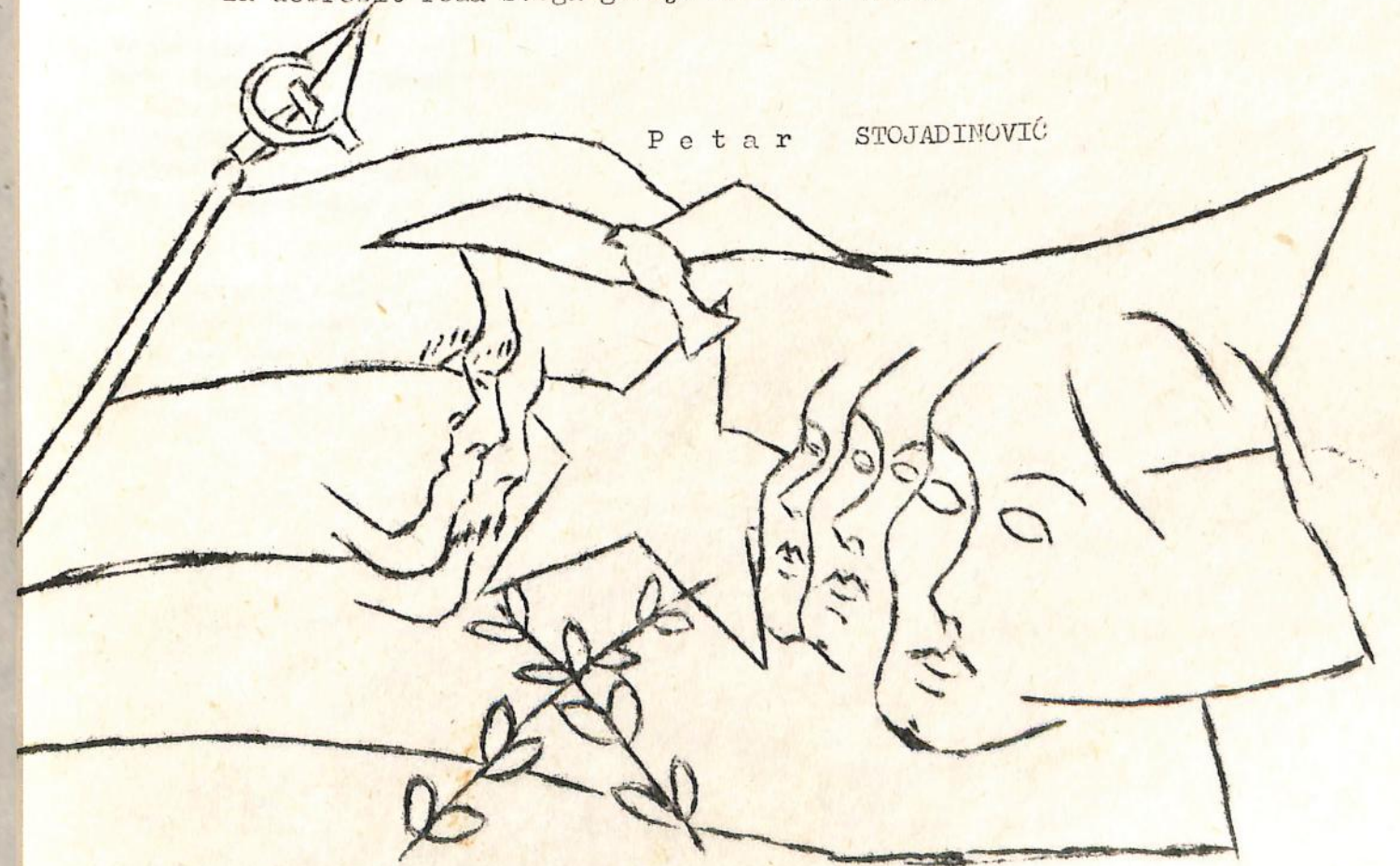
Partija naša sa Titom na čelu
Stvorila je tada Armiju moćnu i smelu
Na poziv Partije naše, došli sokoli tvoji
da kažu dušmanu da ga se ne boje.

Stvorena si Republiko u srcu spaljenog Balkana,
životi mnogi su pali uz mnogo teških rana,
cena slobode bila je skupa previše,
a Ti si stvorena da ropstva nebude više.

Bratstvo, Jedinstvo i toplo krilo tvoje,
čuvati će mo kao drage oči svoje,
sa tobom je i u tebi lepše svaki dan,
pa ti zato svi želimo Sretan Rodjendan.

Od istoka i zapada, od severa pa do juga,
čuvaju te, Republiko, sve najbolji drug do druga.
Cvetaj draga Republiko ti u miru i slobodi,
za dobrobit roda svoga genije te Titov vodi.

P e t a r S T O J A D I N O V I Ć

VOJVODINA

Ja imam lepšu Vojvodinu
 Od zemlje prljave u mraku
 U njina kišu Vojvodine
 Imam pocepane cipele
 Imam na dlanu veliku zvezdu
 I nebo oglašeno jutarnjim trubama
 Imam Vojvodinu u blatu od svile

Mi smo ткаči ćilimova
 Drhtavom šumu smirenja
 Mi smo modra neba
 Skrivena u palmama
 Mi imamo Vojvodinu i žuljevite ruke
 I konjanička srca
 Jecamo sa gitarama u krčmi
 Gde kaplje zaborav

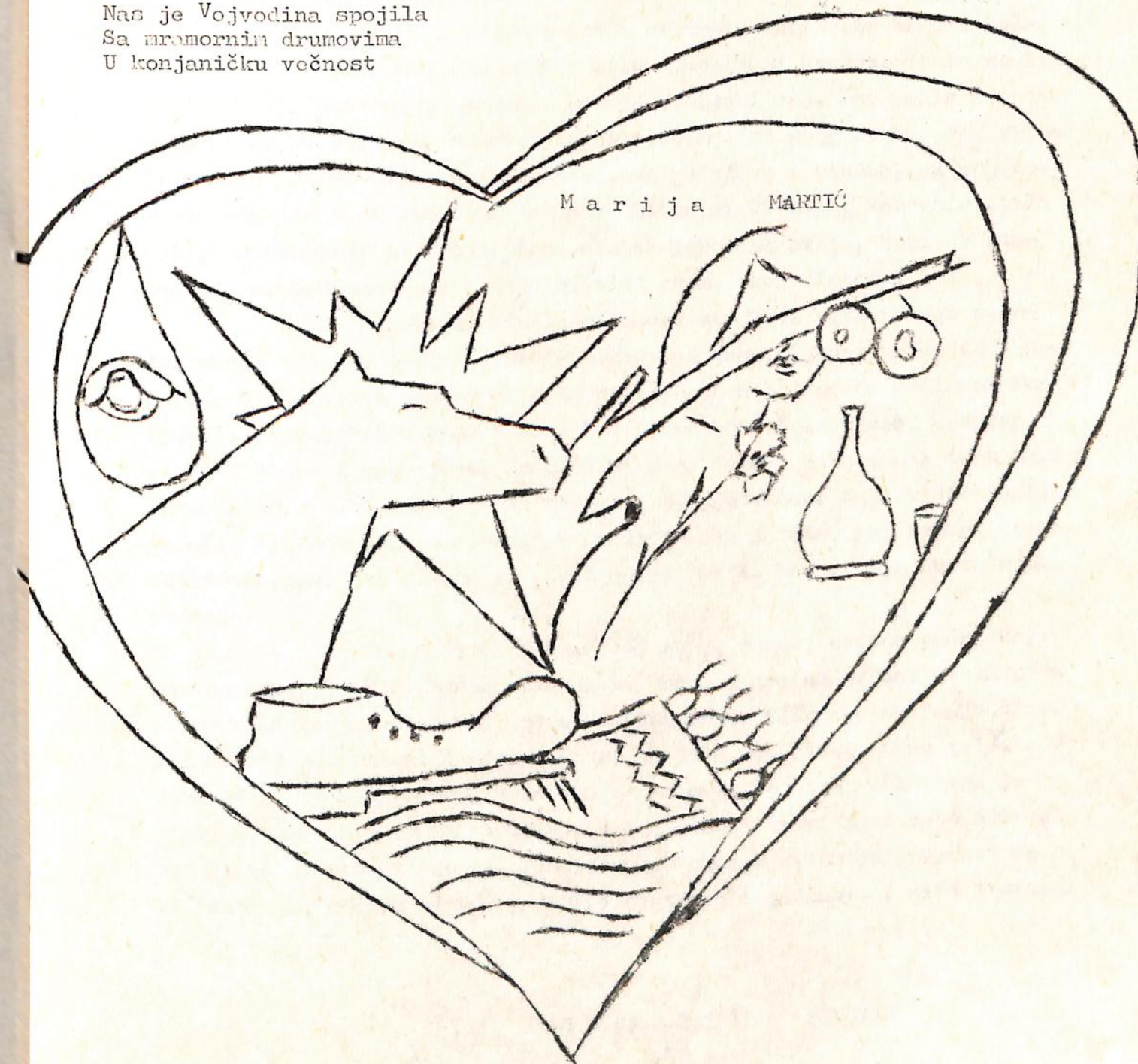
Vojvodina ima krvava sunca u daljini
 I na spomenicama lovorove vence
 Mi pevaño o stenama
 Skriveni u travama što kliću našim srcima
 Mi pevamo o čergama zagljubljenim kolimau blatu

Vojvodina ima
 Mrka nedra od sumraka
 I bakarne tanjire
 U radjanju cveća
 Vojvodina ima muziku
 Što potmulo udara u kamenje

Vojvodina je zemlja
 Čija nas je žetva rodila
 I uzela nam slepilo
 Iz mokrih pelena

Vojvodina je nezasita žena
 Sa prljavim bedrima od suza
 Vojvodina je bol radjanja
 Žutih kravljih očiju
 Koje se smeše činovima ljubavi
 Iz seoskih bara

Nas je Vojvodina spojila
 Sa mramornim drumovima
 U konjaničku večnost

RADJANJE SLOBODE

Vratimo se u prošlost, kada si se radjala, Slobodo, na Igmanu, Grmeču, Romaniji.

Setimo se dana punih neizvesnosti, dana krvi i bola, dana olovnih kiša. Tada je zemlja bila natopljena krvlju. Svuda su ležali leševi iskidani na komade. Bio je to ljuti boj. Eho palih heroja. Radjala si se Slobodo, na cvetnim pašnjacima, po gorama, šumama, svuda. Radjala si se uz zvuke bola i plača, uz pucjavu i planen, uz pobedonosne pokliče i smeli korak iz rata. Danas si Ti lepa, kao procvetala ruža, kao san koji se radja. Lepa si kao pupoljak cveta, koji je utonuo u san, kao plavo nebo koje se vidi okom, okom slobode.

Slobodo, videla si mnoge strahote rata, mnoge heroje, mnoge vojske. A danas, vidiš bezbrižnu decu, ljude, na čijim usnama lebdi osmeh, vidiš zgrade koje se protežu do neba, uveče vidiš milione ljudi koji bezbrižno tonu u san. Nad njima bdiješ celu noć, a sutra si opet vedra i nasmejana. Znam da je sada lepo i divno, ali isto tako znam da je u ratu, kada si se radjala, bilo strašno. Sada vidiš razliku između grada i sela u slobodi i grada i sela u ratu, gde svakog vreba neprijateljsko oko i može ga stići rafal smrti. Znam, bila su to teška vremena.

Danas kada gledam ovo nebo, sunce, cvetne pašnjake, mirisno cveće, kada gledam razdraganu decu, u srcima je žar detinjstva stvoren slobodom. Gledam ljude kako slobodnije dišu i slobodnije žive. Njihov hod je ponosit i divan. Ti si im dala nov život, novo telo, nov duh. Ti si im dala sreću, sunce koje danas lepše sija, nebo koje je plavije, mir koji cveta na svakom uglu, posvetila si samo sebe njima, oni će te za uzvrat čuvati, ponosiće se tobom i svima će govoriti da si Ti, Slobodo, njihov simbol - simbol bratstva i jedinstva, mira i sreće.

J e s e n

Uvelo lišće pada sa drveća,
Oj, dečice draga, nesta miris cveća.

Od majke prirode zelenila više nema,
pa ipak se neko novo veselje sprema.

To veselje bukti kao vatra živa,
Rado piju deca sok od malina.

M i l a n Perin

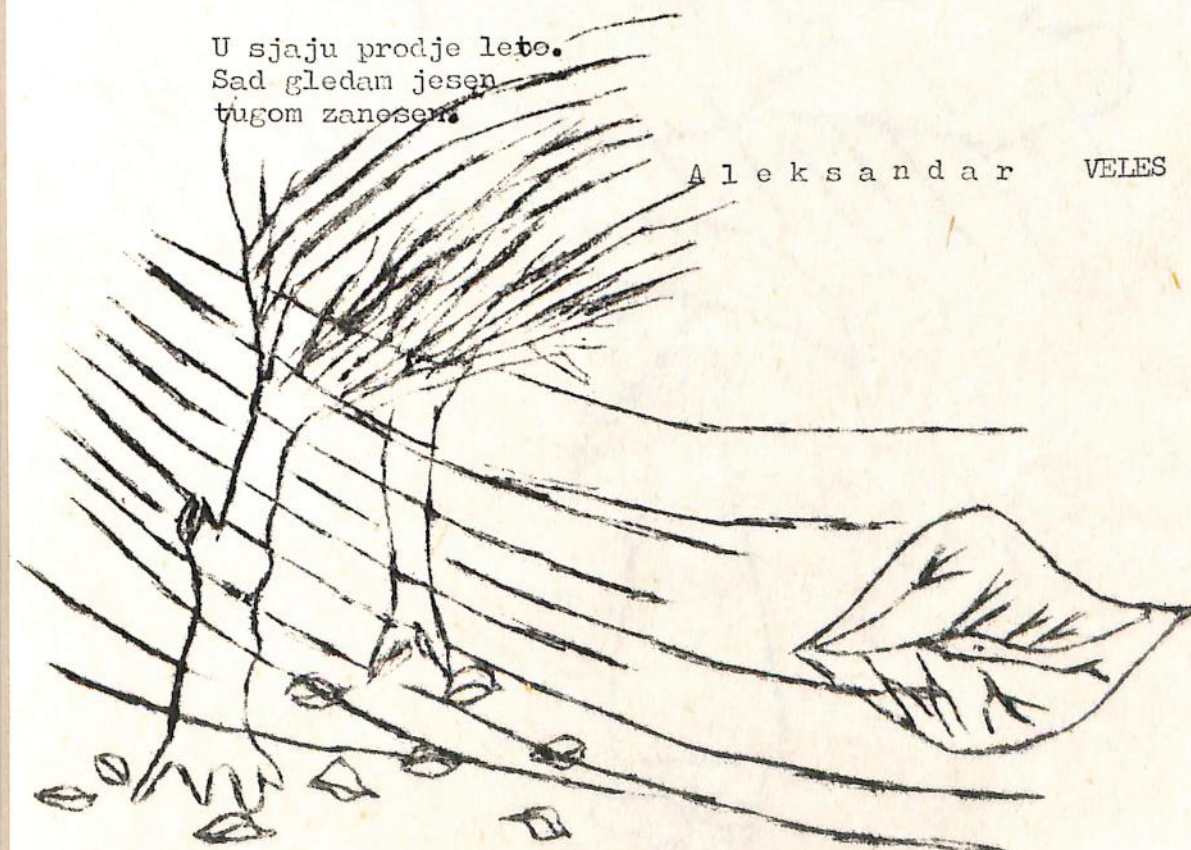
J e s e n

Laki drhtaj vetra
i list jedan pada
tiho pokraj puta,
uvelo i žuto -
sad nošen vetrom luto
poslednji put.

S e t a

U sjaju prodje leto.
Sad gledam jesen
tugom zanesen.

A l e k s a n d a r VELES

Kiša

Pada kiša ko iz kabla
žedna zemlja pije.
Pokvašena sva su stabla
dok nam vetar vije.

Rodiće nam pšenica,
mesićemo hleba -
da porastu dečica
to im treba.

Sveže je posle kiše,
miriše ozon.
Radosna sam još više,
a radostan i on.

V e s n a DINIĆ

Bilo je to tako davno
u svojoj ranoj mladosti,
kad nisam znao za roditeljsku ljubav
kad nisam znao za slast radosti.

Tražeci utehu u toj mori
posvetio se školi,
ali i tu zle sudbine beše
pa me i iz škole odveše.

Ne znajući kuda ću dalje
a u džepu bez ijedne pare,
luta sam po belome svetu
tražeci sebi sreću.

Godine su brzo prolazile
teške moje muke dolazile
imao sam prijatelja dosta
dok je bilo novaca i troška.

Voleo sam svako društvo
bez obzira kako bilo
provodeći vreme u kafani
svakojako piće pio.

U svojoj godini dvadeset i petoj
sreo sam ljubav mojih snova,
mislio sam da će prošlost proći
i početi sve iznova.

Trudio se mnogo
da izbrišem ružne snove,
al navika iz prošlosti
beše jača i od volje.

B r a n i s l a v J O V A N O V I Ć

Došli smo ovde
sa svih strana
jer nam je piće
velika mana.

Skrasismo se sada
da se lečimo
i naše dalje muke
sprečimo.

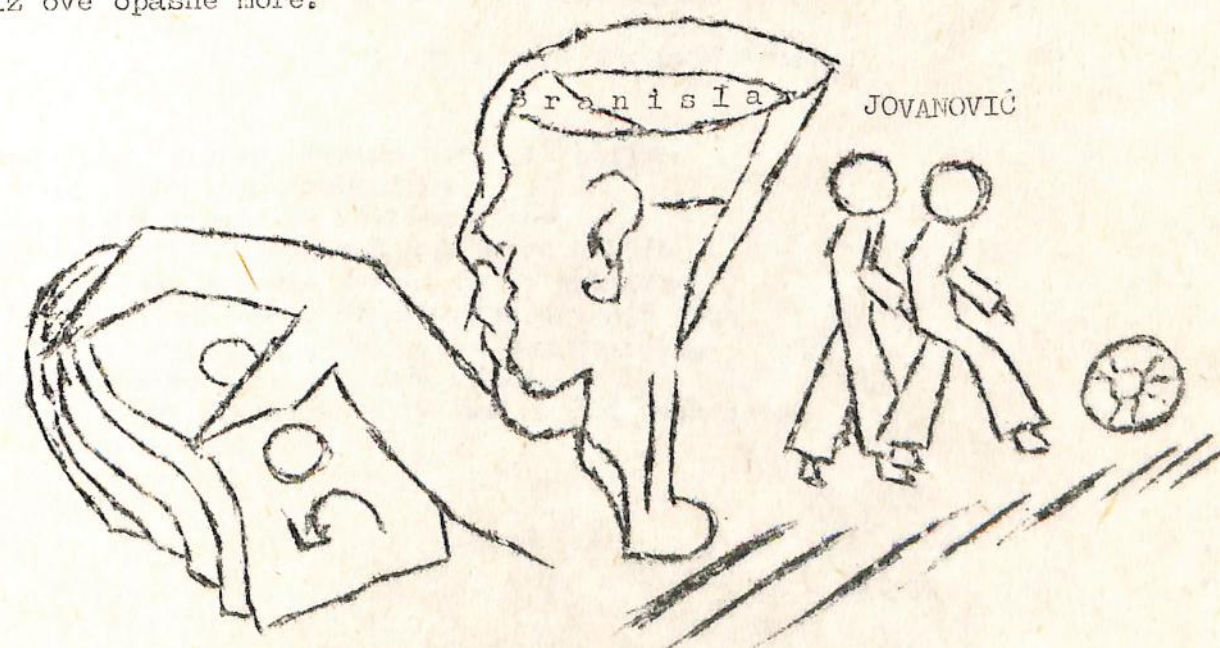
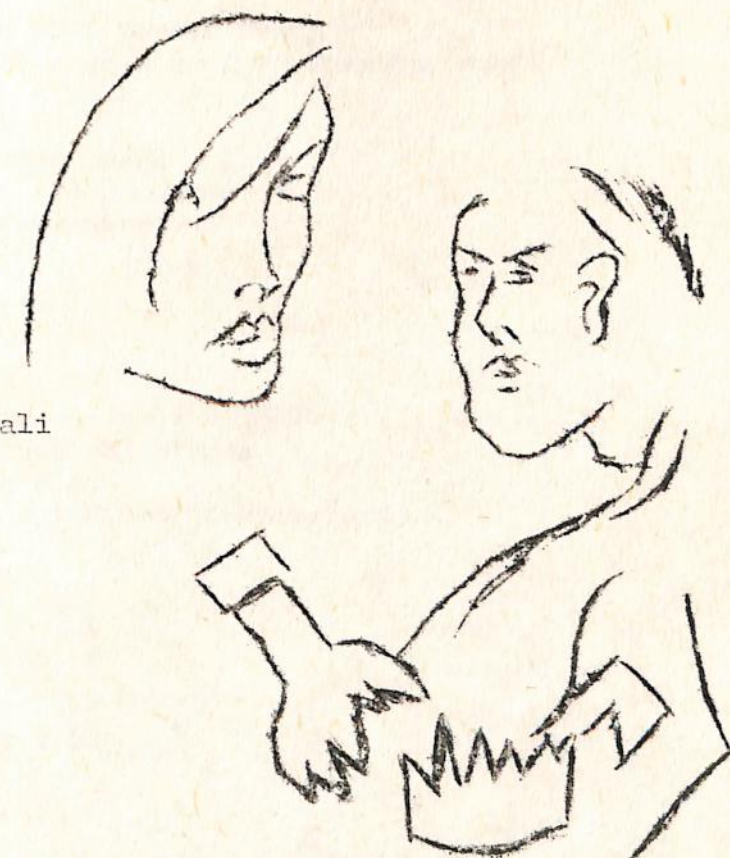
Bili smo pijanci
bez inalo sreće
čak nas ni naša
porodica neće.

Platu smo svoju primili
kod kuće nismo dolazili
svoj znoj smo uzalud prolivali
drugome sreću darivali.

Bili smo robovi
svoje mladosti
jer od nas niko nije
imao nikakve koristi.

Ostavili smo našu decu
zbog lude glave naše
napustismo kuću i porodicu
jer volismo kafene i čaše.

Zato sada složno napred
podignimo glave gore
jer nas samo čvrsta volja
vodi iz ove opasne more.

Ne tuguj...

Ne tuguj umornim pogledom kroz zavese mraka
 Noćas će procvetati razlićak pred kapijom obojenog sunca
 i smeh će zavarati puteve u nama
 Ne tuguj, nećeš biti sama
 Sigurno nekoga ima u plavome lišću
 ko nije razbio stoto ogledalo obmanama
 da čeka sedam stotina godina nesreće
 i preklane dane

Ne tuguj
 Ne tuguj kao gorki cvet
 Otvoriće se kapije tišine, da se ne uplašiš
 Pod gorućim fenjerima čutaće roj zvezda
 Nikada neće biti sumornih kiša
 Dunav će teći kroz harfe melodičnog raspoloženja
 Belo svanuće da svane
 golo od nas

Ne tuguj
 Ne tuguj za susretima
 Nečije srce kuca u korenu vrba
 u trećem stihu pred naša
 ispod poderanih oblaka
 u krvotoku bujanja
 kroz lepljive slutnje tučkova pred žuto parenje
 Pokloniću ti svoj odsečeni dlan, tek da ne odeš
 jer sigurno nekoga ima u planove lišću kupina
 nekoga ko čeka
 tvoje i moje razapeto srce

A možda se i noćas budimo okrenuti leđima
 da se ne poznajemo trebanjima
 da se ne susrećemo na vratima utehe
 zagrljeni pred srušenim kapelama od čežnje
 u traganju za krvavim suncem da se preziremo
 da trčimo prema nama, kroz zemlju crvenih buba
 i nemarno procvalog cveća u velikom značenju
 između izbezumljenog drveća samoće
 na ivici onih spomenika koje smo dizali uvek nadom
 da ostane opomena

Ne tuguj
Ne tuguj kada ja to činim u plavim pesnama
Pomisliću da te volim
i zatvoriću te zenicama u svet zastakljene mašte
utehom da te sanjam u zadnjem pripadanju
na vratima beloga zanka
napravljenog od vrtloga naše kože

koja u želji
vara.

Svetozar BRLJIĆ

Zora na moru

Gledao sam naše more
u osvit samoga dana
nedaleko Opatije
i Lovrana.

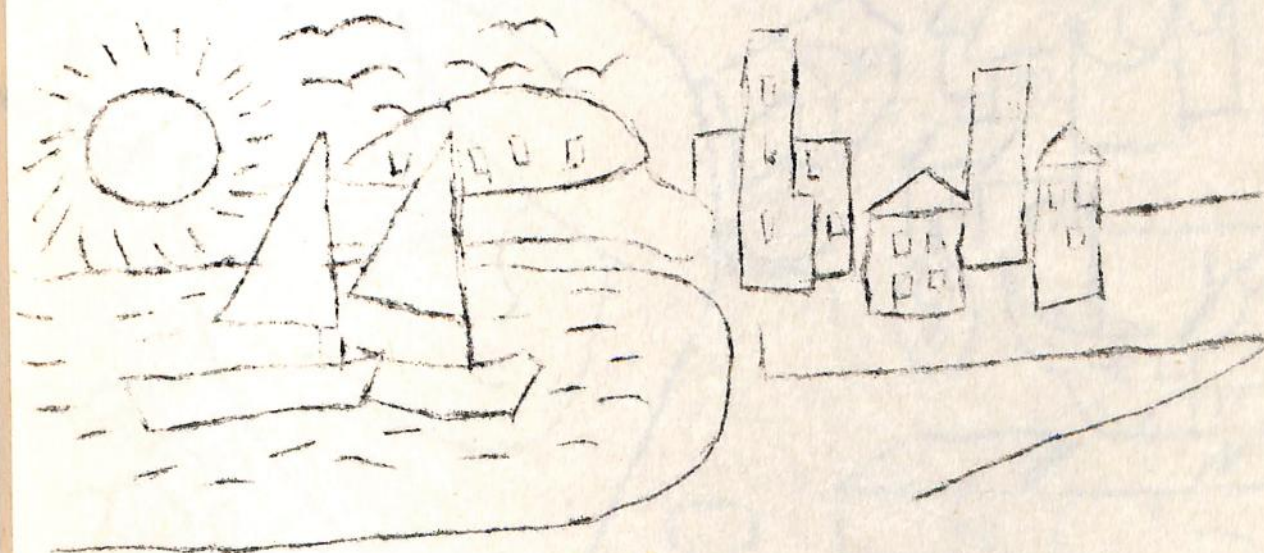
Baš je sunce izlazilo,
gorelo je nebo More -
tako mi se učinilo
u purpurnoj magli zore

a ostrvo nadaleko
teglilo se ko da sanja,
magla ga je nežno krila
ko da ima osećanja.

Naokolo sive vile,
ko kalebovi što se jate
i sa krikom, ushićeni,
polagano ladje prate,

a čanci se tiho njišu
na pučini plava vala.
Njišu se talasi i čanci
i rumena sva obala.

Aleksandar VELES

LEPA SI I MORE JE LEPO

Hteo sam poklon da ti dam, prosto zato što si tu.
Govorio o morima i četinarima, beskrajnim putovanjima -
Ti si se smejala, gledala kroz mene,
Pričala nešto o srcu zmijske, zverima i nebesima,
Isusu, automobilima i dvadesetom veku.

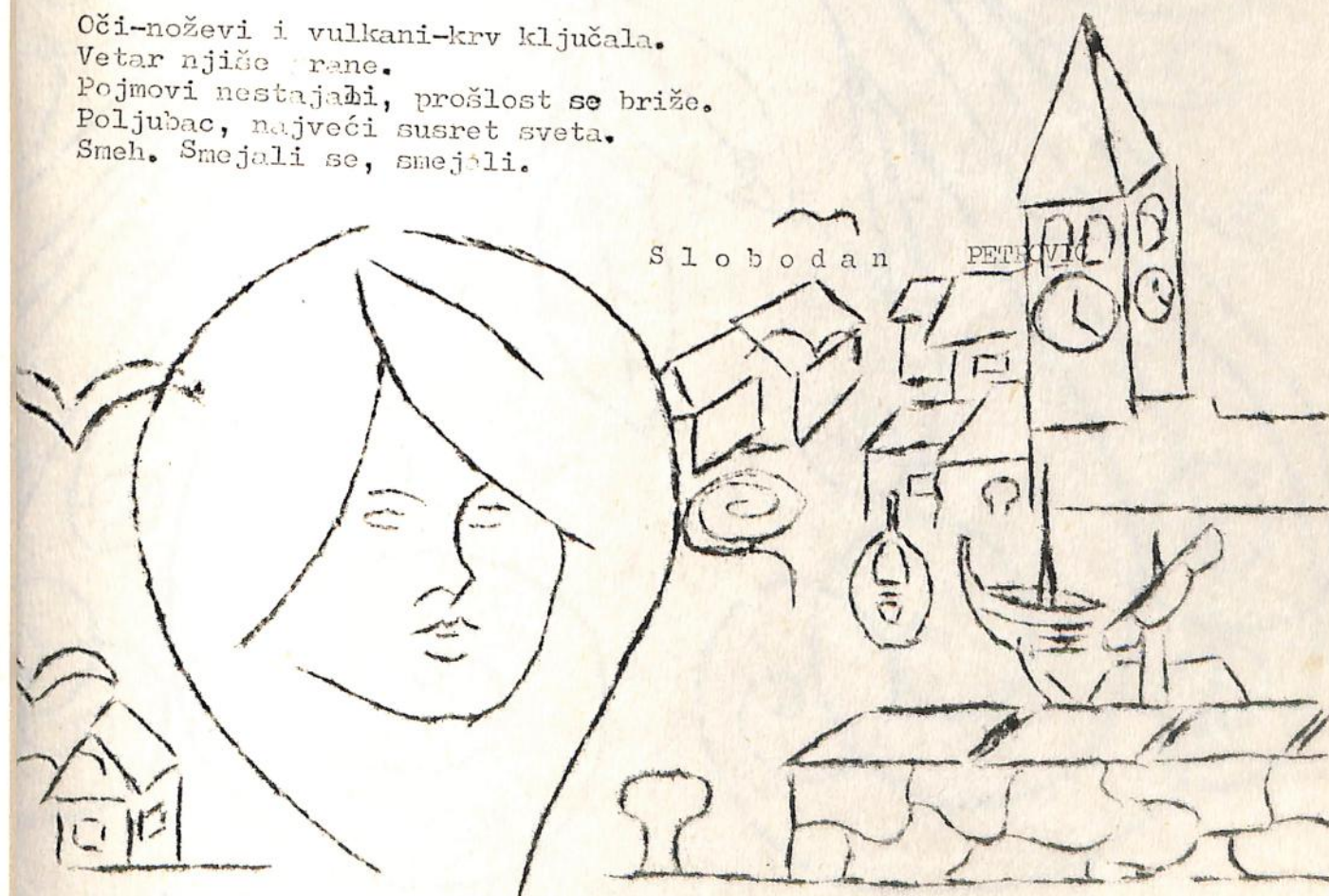
Budalo, lepa si - rekao sam - i more je lepo.
I nebo i sunce koža više nema, i ceo svet je lep.
I sve je to neizdrživo i suviše lepo da bi trajalo.

Smejali smo se. Govorila si nešto o inverziji,
neuspešnim pesnicima, haljinama, drugaricama,
dragom kamenju, stenju, lebdenju u oblacima,
padovima na zemlju koja je žuljevita, tvrda.

Žulj na mozgu, vatra, mržnja, poezija Jesenjina,
Oblak u pantalonama, pesak - igrala si se njime,
smejala se, kiko neizrečene želje.
Hladne kiše će biti mnogo kao i priče.
Bojao sam se, izgubio i setio se

jedne Svetlane jedne noći. Kiša je bila topla.
Svetlana plava kosa i zvezde na isplakanom nebu.
Sedeli smo za malim ne zastrvenim stolom,
pričali, gledali. Bilo je kasno i toplo.
Puno smo se smejali.

Oči-noževi i vulkani-krv ključala.
Vetar njiše rane.
Pojmovi nestajali, prošlost se briže.
Poljubac, najveći susret sveta.
Smeh. Smejali se, smejali.

Bolnička soba

Lako se grana siva njiše,
kroz prozor vetar tih.
Volim sve više
i više njih.

Kreveti beli čute,
lako se disanje čuje.
Lete naokolo muve ljute
i neko dovikuje.

Napolju se tiha
podiže vreva.
Bolesnik ustaje iz kreveta
i zeva.

A l e k s a n d a r V E L E S

Nestajem

Gledao sam pramen dima
i svetlo koje se gasi,
gledao sam čašu,
koja je kroz dim
pogledom zvala,
čašu, koja je ispijena
i za njom suza prolivena.

Bol... Bat koraka!
Sreće nesta, život se gasi.
Č ša ... Pusta čaša
nije uvek puna bila,
a ta prazna čaša
svoj cvet traži.

M i h a j l o KRSTIN

RAPORT SA PRVOG A A/1 ODELJENJA

Na A/1 odeljenju pacijenti su sa puno volje i interesovanja prihvatili rad na radnoj terapiji. Pored samog zalaganja da što pre prihvate posao koji im se daje, isti shvataju i sam značaj ovakvoga rada. Budući da je to realna potreba samih bolesnika alkoholičara, pa nije ni čudno, otkuda onda ovakvo zalaganje tako da se na ovom radu postižu i vidni rezultati. Tehnike koje se sprovode na ovom odeljenju su raznovrsne i prilagođene svakom pacijentu. I to: tehnika u bakru, gipsu, furniru (intarzija) rad na drvetu (duborez), rad na šper ploči (rezbarija), rad sa slamom, heklanje, vez i razne tapiserije su rado prihvaćene i stalno su u rukama pacijenata. Pored ovih radova na odeljenju ne izostaju ni zainteresovanosti za razne aktivnosti i razne sekcije kao što su: literarna, sportska, muzička i druge.

Logično je da su sa ovakvim radom postignuti ili se još uvek postiže terapijski efekat uz razvijanje radnih navika, stvaranje samog puzdanja, kao i interpersenalnih odnosa. A to je i cilj ove radne terapije, jer je za dobrobit svih teže oštećenih bolesnika koji se duže u ovoj bolnici leče.

M i l o v a n A N D J E L I Ć

REKLI SU:

- Ljubav počinje uzdasima a završava se zamañjem.
- Čovek mora da odabere: ili uzdržljivost i razum ili glupost i vino.
- Još u mladosti valja da odsečeš štap na koji ćeš se oslanjati u starosti.
- Srećna je osoba koja se može smejati sebi. Ona nikada neće prestati da se zabavlja.
- Nemaština je ispit principa. Bez nje čovek bi teško znao da li je pošten ili ne.
- Istorija ide brzo, ali istoričari kasne.
- Opreznost je majka mudrosti... A da je ona bila opreznija ne bi postala majka.
- Niko ne zamera ženi što kupuje šešir da bi razbila monotoniju.
A sad mi recite: zar se može celog života nositi jedan isti muž.

Pripremili: M. Knežević i M. Andjelić

Š a l e

Žali se jedan svitac drugome: moram hitno da idem lekaru.
Zašto? Sinoć sam bio malo pod gasom, pa sam se udvarao pikavcu
i vidi sada kako izgledam.

Dok je kiša lila kao iz kabla, jedan galantni vozač zaustavi se da bi
pomogao mladoj i lepoj ženi da promeni točak, jer joj je bila ispustila
guma. Vozač je preuzeo posao od žene, gazio po blatu, doveo sve u red
i onda sav kaljav i prokisao do gole kože, uzviknu:

E, pa evo, draga gospodjo, gotovo je! A sad možemo...

Pst! Pst! - preseče ga ona - probudićete mi muža koji spava na
zadnjem sedištu!

Zar vi ne možete pristojno da sedite? - Opominje sudija oppuženu.

Ali tada skoči advokat:

Zahtevam da kolena moje klijentkinje ostanu otkrivena, jer su
sastavni deo moje odbrane.

Posle svake žena viče mužu:

Već odavno je trebalo da te napustim! Ali kako da odem?

Vozom u devet i trideset

M i l o v a n ANDJELIĆ

Na 13. sportskim igrama psihijatrijskih bolnica Jugo-

POBEDNIČKI PEHAR NAŠIM ŠAHISTIMA

Na 13. sportskim igrama psihijatrijskih bolnica Jugoslavije, u konkurenciji 28 ekipa, reprezentativni sastav naše bolnice osvojio je prvo mesto. Drugo mesto zauzela je ekipa iz Beograda, a reće ekipa Ljubljane. Na turniru se igralo po švajcarskom sistemu, ukupno 7 kola, s tim što su se iz kola u kolo međusobno sastajale poredničke ekipe. Takmičenje je održano u bolnici Vrapče kraj Zagreba, koja je bila domaćin igara, a koja ove godine slavi 100. godišnjicu svog postojanja.

Za osvojeno prvo mesto naša ekipa dobila je prelazni pehar, koji bi, optimistički gledano, prešao u naše trajno vlasništvo, kada bi u naredne dve godine naše ekipa opet bila prva.

Reprezentaciju naše bolnice sačinjavali su Nikola Zega, Vladimir Djordjević i Djordje Dragičević, uigrana trojka. Čvrsto verujem da bi taj isti sastav bio sposoban da nove uspehe i pobeđe. Treba, naime, znati da svaka bolnica šalje na ovakva takmičenja svoje najjače predstavnike. Sastav naše bolnice: Zega, Djordjević i Dragičević su opravdali ukazano poverenje, a ovim poslednjim, trofejnim uspehom stekli i pravo da učestvuju u svim onim takmičenjima u kojima se brane boje naše bolničke zajednice.

urk br. 266

Nikola Zega
kapiten šahovske ekipe

